

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини  
Факультет дошкільної та спеціальної освіти  
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

**РОБОЧА ПРОГРАМА**  
**НАВЧАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ**

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 016.01 Спеціальна освіта (логопедія)

Спеціалізація: Психолого-педагогічна реабілітація

Освітньо-професійна програма: 016 Спеціальна освіта. Психолого-педагогічна реабілітація

Європейська кредитно-трансферна система  
організація навчального процесу

**Розробники:** М. С. Бевзюк, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Робочу програму з навчальної педагогічної практики укладено відповідно наскрізної програми ОС «молодший бакалавр» спеціальності 016 Спеціальна освіта ОП Спеціальна освіта.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол від «25» 08 2020 року № 1

Завідувач кафедри

спеціальної та інклюзивної освіти




М.А. Лемешук

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету дошкільної та спеціальної освіти

Протокол № \_1\_ від «26» 08 2020 року

Голова науково-методичної комісії факультету дошкільної та спеціальної освіти



доц. Бутенко О.Г.

## ВСТУП

Програма розрахована на студентів 2 курсу освітнього ступеня «бакалавр».

Програма побудована за вимогами європейської кредитно-трансферної системи організація навчального процесу у вищих закладах освіти.

Дана програма призначена для студентів спеціальності 016 Спеціальна освіта. Психолого-педагогічна реабілітація та їх керівників. Вона розроблена на основі навчальної педагогічної практики укладено відповідно наскрізної програми ОС «молодший бакалавр» спеціальності 016 Спеціальна освіта ОП Спеціальна освіта.

Студенти навчальну практику проходять на II курсі у четвертому семестрі. Її тривалість два тижні і проходить вона з відривом від навчання.

## МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

**Метою навчальної педагогічної практики є формування фахових компетентностей, якими повинен оволодіти студент:**

- здатність до професійного стилю поведінки, світогляду, професійної етики, аналізу та вивченню особливостей роботи дефектолога (логопеда) в спеціальних та інклюзивних закладах освіти;
- здатність застосовувати набуті знання та практичні навички для аналізу принципів, змісту, методів психолого-педагогічної, корекційно-розвиткової, навчально-реабілітаційної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в закладах спеціальної освіти та закладах дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням;
- набуття досвіду застосування теоретичних знань у практичній діяльності;
- формування професійної позиції дефектолога (логопеда).

### **Завдання практичної підготовки:**

- поглиблення теоретичних та практичних фахових (логопедичних та психологічних, педагогічних) знань й умінь з вивчених дисциплін;
- формування практичних умінь та навичок в професійній діяльності;
- вивчення необхідних умов роботи, предметно-розвивального середовища для стимуляції розвитку пізнавальних інтересів дітей із мовленнєвими порушеннями з метою їх адаптації до соціуму;
- ознайомлення з системою навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботами в спеціальному дошкільному навчальному закладі, спеціальних навчальних закладах, реабілітаційних центрах;
- ознайомлення з видами та способами діяльності вихователя логопедичної групи та логопеда в спеціальних навчальних закладах;
- формування вміння використовувати комунікативні методи і прийоми внавчально-виховній та корекційно-розвивальній роботі з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення;
- формування практичних умінь та навичок проведення педагогічного та психологічного обстеження дітей з тяжкими порушеннями мовлення;
- формування практичних умінь та навичок з обстеження стану мовлення дітей дошкільного/шкільного віку із тяжкими порушеннями мовлення;
- формування практичних умінь та навичок проведення виховного заходу в логопедичній групі спеціального навчального закладу;
- закріплення у студентів умінь і навичок діагностики мовленнєвих порушень та розробка за їх результатами індивідуальних програм корекційних занять з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку;
- формування професійної мотивації майбутнього логопеда, стимулювання бажання працювати з дітьми, які мають тяжкі порушення мовлення;
- формування системного підходу до корекції мовлення дітей з особливими потребами з метою відновлення функціональних систем організму, враховуючи індивідуальні особливості рівня розвитку дитини;
- володіння інноваційними дослідженнями в галузі спеціальної освіти;
- виховання у студентів інтересу до майбутньої професії.

## ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Зміст практики складається з чотирьох змістових модулів.

### *Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність*

1. Скласти календарний план роботи.
2. Скласти графік відвідування місця проходження практики.
3. Вести щоденник спостережень.
4. Ознайомитись з діяльністю вчителя-логопеда, асистента вчителя-логопеда, за місцем проходження практики.
5. Ознайомитися з проведенням індивідуальної роботи логопеда з дітьми.
6. Спостереження проведення індивідуальних, підгрупових, фронтальних занять вчителем-логопедом та асистентом вчителя-логопеда.
7. Спостереження за обстеженням вчителем-логопедом будови та моторики органів мовлення, фонематичної системи, стану фонематичного слуху, обстеження звукового аналізу та синтезу стану фонематичного уявлення та сприймання.
8. Самостійне проведення вправ на дихання, логопедичних ігор та пальчикової гімнастики.
9. Аналіз різних видів логопедичних занять (1 фронтальних, 4 індивідуальних)
10. Під керівництвом вчителя-логопеда та психолога надати 1 консультацію, 2 бесіди з батькам та дітьми.
11. Під керівництвом логопеда провести 1 заняття фронтальне, 2 індивідуальних, 2 логопедичні гри. Виготовити атрибути та роздаткові матеріали.
12. Провести ігри (дидактичні, рухливі) з дітьми з особливими освітніми потребами.
13. Скласти мовленнєву картку дитини
14. Оформити документацію практики.

### *Змістовий модуль 2. Виховна діяльність*

1. Відвідування виховних заходів (групи, закладу), їх обговорення.
2. Провести 2 виховних заходи (пізнавальні заняття), 1 екскурсію, 2 цільові прогулянки, 1 розвагу з дітьми з особливими потребами.
3. Участь у підготовці та проведенні батьківських зборів.

### *Змістовий модуль 3. Методична діяльність.*

1. Вивчити кваліфікаційну характеристику вчителя-логопеда, асистента вчителя-логопеда та їх посадових обов'язків.
2. Опрацювати нормативно-правову документацію, що регулює діяльність вчителя-логопеда, асистента вчителя-логопеда.
3. Вивчити робочу документацію вчителя-логопеда, асистента вчителя-логопеда та їх посадові обов'язки. Зробити порівняльну характеристику.
3. Проаналізувати професійну діяльність вчителя-логопеда, асистента вчителя-

логопеда.

4. Підготувати звіт практиканта.

*Змістовий модуль 4. Дослідницька діяльність.*

1. Проаналізувати хід та результати стану мовленнєвого розвитку дітей молодшого дошкільного віку.
2. Вести спостереження за професійною діяльністю вчителя-логопеда.
3. Проаналізувати специфічні умови роботи асистента вчителя-логопеда в різних типах освітніх закладів (спеціальних, інклюзивних та комбінованого типу).
4. Складання характеристики обстежуваної дитини.
5. Проведення науково-дослідних завдань до теоретичної та практичної частинки курсового проекту.

### ***Психолого-педагогічна реабілітація:***

- вивчити досвід роботи реабілітолога;
- проаналізувати освітянські та законодавчі документи, якими керується реабілітолог;
- описати методи роботи реабілітолога;
- ознайомитися з проведенням арттерапії, конкурсів, взаємодії з природою (екскурсії в ліс, на річку) та інше.

### **ОСВІТНІЙ РЕЗУЛЬТАТ ПРАКТИКИ**

- уміння спілкуватися з керівництвом та дітьми закладу з приводу їх освітніх потреб;
- уміння вести співбесіду з дітьми з особливими освітніми потребами;
- набуття навичок оформляти педагогічну, психологічну, логопедичну документацію;
- уміння аналізувати напрями професійної діяльності дефектолога (логопеда) в закладах спеціальної освіти та закладах дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням;
- уміння застосовувати теоретичні знання, отриманні при вивченні різних навчальних курсів у практичній діяльності.

## ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

### **Складання індивідуального плану навчальної практики:**

- розробка індивідуальних бесід та консультацій для дітей з мовленнєвими порушеннями та їх батьками (2 бесіди, 1 консультація);
- розробка індивідуальних та фронтальних занять з дітьми-логопатами (підбір матеріалу до занять, ігор, вправ, дидактичного матеріалу та ін);
- підбір дидактичних ігор та дидактичних вправ, фізкультхвилинок;
- складання мовленнєвих карток дітей з мовленнєвими порушеннями;
- розробка сценаріїв свят та розваг;
- виготовлення роздаткового матеріалу до занять та атрибутів до ігор;
- підбір методичних матеріалів для роботи з дітьми з мовленнєвими порушеннями;
- підбір засобів усної народної творчості;
- проведення науково-дослідних завдань до теоретичної та практичної частин курсової роботи;
- участь у суспільно-корисній роботі і групи, закладу та волонтерській діяльності;
- розробка питань до групових батьківських зборів;

### **ВИМОГИ ДО ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ (ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ)**

Документи оформляються в друкованому вигляді, мають наскрізну нумерацію сторінок. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку, на якій зазначаються прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група; прізвища керівників від університету та бази практики; вид практики; термін проходження; назва бази практики. Кожен окремий документ повинен також починатися з титульної сторінки, на якій зазначається прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група, назва документа, час та місце проведення заходу. Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

Оформлення звітних документів входить в час проходження практики. Їх перевіряють і затверджують (крім щоденника) керівники практики від бази та університету.

#### **Вимоги до щоденника практики**

Щоденник практики містить у хронологічній послідовності дані про проведену щоденну роботу студента-практиканта та оцінену вчителем-логопедом. Записи у щоденнику перевіряється в кінці практики керівником від бази практики і керівником від закладу вищої освіти.

#### **Вимоги до звіту практики**

Звіт про проходження практики складається на основі записів у щоденнику. Звіт складається за наступною схемою: титульна сторінка, зміст, вступ (коротка

характеристика бази практики), опис виконаної роботи, самооцінка результативності практики

У звіті про роботу студенти детально описують всю виконану під час практики роботу (наприклад, опис логопедичного кабінету, сенсорної кімнати, проведені практикантом заходи, індивідуальні доручення, волонтерську діяльність, екскурсії тощо). В звітних документах не повинно бути дослівного переписування матеріалів баз практики (методичних розробок тощо).

### **Вимоги до характеристики на студента-практиканта**

В кінці практики керівник від бази практики кожному студентові видає письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинна бути зазначена рекомендована оцінка за практику. Характеристику підписують керівник організації. *Характеристику завіряють печаткою організації.*

Нижче подаються розділи звітної документації та їх орієнтовний обсяг для виробничої практики в закладах для дітей з особливими потребами.

Звіт про виконану роботу у довільній формі (стаціонар: 2–3 стор., заочники: 1-2 стор.).

Календарний план роботи на час практики (2–3 стор.).

Графік відвідування місця проходження практики (1–2 стор.).

Опис результатів знайомства з діяльністю дефектолога (логопеда) за місцем проходження практики зі своїми коментарями (2–3 стор.).

Опис та методичний матеріал, на основі якого досліджувався певний дефект вихованця.

Характеристика психологічного клімату групи. (2–3 стор.).

Матеріал, на основі якого написана характеристика, та результати опрацювання методик.

Опис змісту корекційно-розвиткових консультацій, або занять/уроків (2 – 3 стор.).

Характеристика на студента-практиканта, підготовлена керівником практики за місцем проходження (дефектологом).

Керівник групи від кафедри спеціальної освіти про свою роботу звітується на засіданні кафедри.

### **КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ**

Підсумки практики підбиваються після завершення терміну практики на заключній конференції. Практика оцінюється комісією у складі керівника практики від навчального закладу, керівника кафедри, керівника групи, методиста з урахуванням зауважень керівників, оформленої звітної документації, самооцінки студента.

При оцінюванні проходження студентами практики мають бути враховані:

- успішність і повнота виконання програми практики та індивідуальних завдань керівників;



- дотримання вимог професійної етики та деонтології, правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- активність студента, ініціативність у процесі виконання завдань;
- систематичність та якість ведення щоденника;
- повнота, логічність, стилістична досконалість доповіді та відповідей на запитання на заключній конференції;
- організованість, впевненість, інтерес до роботи.

	<i>Види робіт</i>	<i>Кількість балів</i>
1	Організованість, дисциплінованість і добросовісне ставлення до роботи студента-практиканта.	0-5
2	Систематичне ведення <i>щоденника</i> практики.	0-5
3	Виконання завдань змістових модулів: - аналіз логопедичних занять..... - конспекти розроблених занять..... - проведення логопедичних занять..... - підбір логопедичних ігор..... - сценарії виховних заходів..... - підбір методичних матеріалів..... - складання індивідуальних карток, характеристик та ін.....	0-65 0-5 0-10 0-10 0-10 0-10 0-10 0-10
4	Наявність фотоматеріалів (презентації) заходів, передбачених програмою практики.	0-10
5	Своєчасне оформлення та здача звітної документації.	0-10
6	Участь у настановчій та звітній конференціях.	0-5
	<b>Усього (максимальна кількість балів)</b>	<b>100</b>

**Результати педагогічної практики для освітнього ступенів «молодший бакалавр» оцінюються за 100 – бальною шкалою.**

#### **Шкала оцінювання**

За шкалою ECTS	За національною шкалою		Кількість балів
	прописом	цифрою	
A	Відмінно	5	90-100
B	Дуже добре	4	82-89
C	Добре	4	75-81
D	Посередньо	3	69-74
E	Задовільно	3	60-68
Fx	Незадовільно	2	40-59
F	Незадовільно	2	1-39

## Критерії оцінки діяльності студентів під час педпрактики

**90 - 100 балів – А («відмінно»)** ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед колективу бази практики, методистів, керівників практики; здав у визначений термін документацію оформлену на високому рівні.

**82–89 балів – В («дуже добре»)** ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики практикантом проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але міг самостійно їх виправити або пояснити їх причину; практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відізналися колектив, в якому він перебував у період проходження практики, керівник; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

**75–81 балів – С («добре»)** ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допустив незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу їх причину; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи: одержав добрі відгуки колективу бази практики, методистів, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою групового керівника практики.

**69–74 балів – D («посередньо»)** ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; здобувач вищої освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

**60–68 балів – E («задовільно»)** ставиться здобувачу вищої освіти в тому випадку, коли: робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики - «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

**35 – 59 балів – Fx («незадовільно»)**. Відсутня систематичність у роботі практиканта. Виконав на низькому професійному рівні роботу, передбачену програмою з практики. Допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку. Не подав документацію з великим запізненням (2 тижні по завершенню практики), допустивши при цьому значні помилки в її оформленні.

**0 – 34 балів – F («незадовільно»)**. Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику. Не подав документації.

## ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ (ВИД ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)

Щоденник виробничої практики в ДНЗ та закладах для дітей з особливими потребами студента містить у хронологічній послідовності занотовані дані про проведену роботу: особисто або беручи в ній участь. Записи про виконану роботу перевіряються та візуються в кінці практики керівником від бази і керівником від навчального закладу. Наприкінці виробничої практики в закладах для дітей з особливими потребами в щоденник записується характеристика роботи практиканта, яка підписується керівниками від бази та вищої школи і завіряється печаткою установи бази практики.

На основі записів у щоденнику складається підсумковий звіт студента про проходження практики, в якому підсумовується загальна кількість здійснених спостережень, процедур, консультацій тощо.

Частиною підсумкового звіту є опис практичних навичок і вмінь, яких набули студенти під час практики, опис видів практичної роботи, можуть наводитись методи діагностичної та корекційної роботи з дітьми та результати цієї роботи. У звіті наводяться дані обстеження дітей під час практики. На оформлення звітної документації студентам дається 3 дні.

Залік складається студентами в 4-й день після оформлення документації виробничої практики в закладах для дітей з особливими потребами при комісії, до складу якої входять керівник практики від вищої школи, методисти, керівник кафедри, керівники груп і керівник (загальний і безпосередній) від бази практики.

Критерієм якості проходження практики є засвоєння практичних навичок, вмінь, знань, передбачених програмою виробничої практики в закладах для дітей з особливими потребами, виконання практичних завдань. Критерії оцінювання наведено у попередньому розділі.

Загальна оцінка за підписом керівника групи практики заноситься до залікової книжки студента і заліково-екзаменаційної відомості (протоколу).

Протягом тижня після закінчення практики керівник від вищого навчального закладу подає відомість до відповідного деканату.

Комісія на звітній конференції підтверджує чи не підтверджує отримані студентом оцінки. Результати складання заліків з практики голова комісії заносить в екзаменаційну відомість і проставляє в заліковій книжці. Голова комісії з захисту практики несе персональну відповідальність за правильне оформлення запису про практику у заліковій книжці, екзаменаційній відомості та вчасну подачу відомості у навчальну частину університету.

Після завершення конференції голова комісії здає заповнену відомість та всі матеріали практики на кафедру спеціальної освіти для зберігання. Підсумки практики розглядаються на засіданні кафедри спеціальної освіти, де керівники подають письмовий звіт про результати практики.

### **Матеріали, які потрібно здати після закінчення практики**

1. Характеристика на студента-практиканта, яка готується керівником практики за місцем проходження практики.
2. Звіт про виконану роботу.

3. Календарний та перспективний план навчальної та виховної роботи логопеда, або дефектолога, або спеціального психолога, або асистента вчителя інклюзивного класу, або асистента вихователя інклюзивної групи.

4. Індивідуальний план проходження практики.

5. Щоденник практики.

6. Діагностичні матеріали, на основі яких досліджувалися індивідуальні особливості дітей з особливими освітніми потребами.

7. Конспекти занять/уроків.

8. Наочно-методичні матеріали, посібники.

9. Фото та відеоматеріали виробничої педагогічної практики (з дозволу батьків та педагогічних працівників закладу освіти).

### **Форми та методи контролю**

Систематичність контролю реалізується в наступних видах:

- поточний контроль, який здійснюється для визначення рівня сформованості окремої навички або вміння у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час проходження практики;

- підсумковий контроль, який реалізується після виконання магістрантом усіх завдань відповідно до плану педагогічної практики.

Кожний з видів контролю виконує усі функції, властиві контролю, але залежно від його виду та чи інша функція має особливе значення і виступає домінуючою.

Здобувач вищої освіти висвітлює всі види діяльності та їх зміст у щоденнику практики, де зафіксовані звітні заходи та щоденна робота щодо реалізації програми наукового дослідження. Всі види діяльності студента-практиканта оцінюються науковим керівником. Підсумковий контроль здійснюється під час підсумкової конференції виробничої педагогічної практики.

Критерієм якості проходження практики є засвоєння практичних умінь та навичок, передбачених освітньою програмою спеціальності.

### **РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**

1. Богуш А. М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. - К.: Видавничий дім «Слово», 2004. – 374 с.

2. Богуш А. М. Теорія і методика розвитку мовлення дітей раннього віку. - К.: Видавничий дім «Слово», 2004. – 344 с.

3. Вержиховська О. М. Формування моральних якостей у розумово відсталих молодших школярів у позакласній виховній роботі: монографія / О. М. Вержиховська. – Кам'янець-Подільський : видавець Зволейко Д. Г., 2009. – 228 с.

4. Висоцька А. М. Основні напрямки виховної роботи з формування спеціальної поведінки учнів спеціальних шкіл-інтернатів: методичний посібник / А. М. Висоцька, І. І. Івашина. – Черкаси : ЧОППОП, 2003. – 31 с.

5. Дефектологічний словник : навчальний посібник / За редакцією В.І. Бондаря, В. М. Синьова. – К. : «МП Леся», – 2011. – 528.

6. Марченко І. С. Спеціальна методика початкового навчання української мови (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників). Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Спеціальність: Корекційна освіта (логопедія) / І. С. Марченко, – 1 – видання. – К. :

Видавничий Дім «Слово», 2010. – 288с.

7. Методика навчання учнів 1-4 класів спеціальної школи: навч. посіб. / за ред. О. В.Гаврилова. – Кам'янець-Подільський : Друк-Сервіс, 2011. – 312 с.

8. Миронова С. П. Основи корекційної педагогіки : навчально-методичний посібник / С. П. Миронова, О. В. Гаврилов, М. П. Матвеева; [за заг. ред. С. П. Миронової]. – Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. – 264 с.

9. Миронова С. П. Підготовка вчителів до корекційної роботи в системі освіти дітей з вадами інтелекту: монографія / С. П. Миронова. – Кам'янець-Подільський: Абетка – Нова, 2007. – 304 с.

10. Синьов В. М. Психокорекційна педагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. – Частина І. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). – Вид. 2-е / В. М. Синьов. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 238 с.

11. Синьов В. М. Психокорекційна педагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. – Частина 2. Навчання і виховання дітей. Вид. 2-е / В. М. Синьов. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. – 222 с.

12. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / за ред. В. І. Бондаря. – Луганськ : Альма-матер, 2003 – 436 с.

13. Тарасун В.В. Логодидактика. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів / В.В. Тарасун. – К. : Видавництво Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, 2004. – 348 с.

14. Чепка О. В. Спеціальна педагогіка з історією логопедії: навчально-методичний посібник / укладач О. В. Чепка. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2015. – 104 с.

15. Шеремет М. К. Логопедія. Підручник, друге видання / М. К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 672 с.

16. Шеремет М. К. Логопедична робота при дислалії: матеріали до вивчення курсу «Логопедія» / М. К. Шеремет. – К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. – 47 с.

## СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. <http://pedagogika.at.ua/load/23-1-0-86>
2. [http://pedagogika.at.ua/load/21-1-0-49/презентація\\_лекцій/](http://pedagogika.at.ua/load/21-1-0-49/презентація_лекцій/).
3. [www.education.gov.ua](http://www.education.gov.ua). – сайт Міністерства освіти і науки України.
4. [www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua). – сайт бібліотеки ім. Вернадського.

# ДОДАТКИ

Додаток 1

## Щоденник (обсяг довільний).

### Зразок оформлення щоденника виробничої (навчальної) педагогічної практики

студент \_\_\_\_\_ групи \_\_\_\_\_

факультету \_\_\_\_\_

проходив виробничу педагогічну практику в закладах для дітей з особливими потребами

на базі \_ \_\_\_\_\_

з \_\_\_\_\_ 20\_ р. до \_\_\_\_\_ 20\_ р.

Керівник (від бази практики) \_\_\_\_\_

Дата

Перелік занять(фронтальних, індивідуальних), зміст діагностичних, корекційних, виховних заходів, екскурсій, консультацій, роботи з батьками.

Підпис керівників

Керівник (від освітнього закладу)

## **ХАРАКТЕРИСТИКА**

**(студентам виробничої педагогічної практики)**

на Ковригін Оксану Романівну, студентку другого курсу, 24 групи, ОС «молодший бакалавр», спеціальності 016 Спеціальна освіта денної (заочної) форми навчання факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Ковригін Оксана Романівна проходила практику в комунальному закладі «Уманський навчально-реабілітаційний центр Черкаської обласної ради» м. Умань з 26 листопада 2019 року по 21 грудня 2019 року.

## **ВІДГУК**

**(студентам навчальної педагогічної практики)**

на Ковригін Оксану Романівну, студентку першого курсу, 14 групи ОС «молодший бакалавр», спеціальності 016 Спеціальна освіта денної (заочної) форми навчання факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Ковригін Оксана Романівна проходила практику в комунальному закладі «Уманський навчально-реабілітаційний центр Черкаської обласної ради» м. Умань з 26 листопада 2019 року по 21 грудня 2019 року.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Факультет дошкільної та спеціальної освіти

Кафедра спеціальної освіти

## ЗВІТ

про проходження навчальної практики

з 26.11.2019р. по 21.12.2020р.

на базі комунального закладу «Уманський навчально-реабілітаційний центр

Черкаської обласної ради» м. Умань

студентки 24 групи

ОС «молодший бакалавр» спеціальності 016 Спеціальна освіта

факультету дошкільної та спеціальної освіти

денної (заочної) форми навчання

Ковригін Оксани Романівни

Керівник практики:

Колісник Л.В.

Умань 2019



## ЗВІТ

щодо керівництва **навчальної** практики в ДНЗ та закладах для дітей з особливими освітніми потребами студентів

\_\_\_\_\_ курсу \_\_\_\_\_ групи  
факультету \_\_\_\_\_

Відповідно до наказу ректора УДПУ ім. Павла Тичини мною з \_\_\_\_\_ до \_\_\_\_\_  
20\_\_ року здійснювалося керівництво **навчальною** практикою студентів у(ДНЗ  
комбінованого типу або закладах для дітей з особливими освітніми потребами)  
Всього під моїм керівництвом проходило практику \_\_\_\_\_ студентів.

Мною надані методичні рекомендації для проведення наступних досліджень  
Загальна характеристика та оцінка роботи студентів

Мною проведено \_\_\_\_\_ індивідуальних консультацій та \_\_\_\_\_ групових.

Підсумкова оцінка студентів з навчальної педагогічної практики в (ДНЗ  
комбінованого типу, або закладах для дітей з особливими освітніми потребами):

5”

4”

3”

неатестовано \_\_\_\_\_

Практика засвідчила, що під час підготовки студентів необхідно звернути увагу  
на:

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення навчальної  
педагогічної практики в (ДНЗ комбінованого типу або закладах для дітей з  
особливими освітніми потребами)

Підпис

Дата

Ректору Уманського державного  
педагогічного університету  
імені Павла Тичини

\_\_\_\_\_

декана

\_\_\_\_\_ факультету / інституту

\_\_\_\_\_

(прізвище, ім'я, по-батькові)

### СЛУЖБОВА ЗАПИСКА

Згідно з робочим навчальним планом та графіком освітнього процесу прошу направити на практику здобувачів вищої освіти (ОС «Бакалавр». «Магістр», «Доктор філософії» курс факультету ..інституту, які навчаються за спеціальністю \_ на практику (вказати вид практики), з відривом (безвідриву) від навчання з . 20 р. по 20 р.  
Назва бази практики

Спеціальність:

1. Прізвища, імена та по-батькові писати в родовому відмінку.
- 2.
- 3.

*Методистами прошу призначити:*

*Керівником групи прошу призначити:*

За місцем працевлаштування та проживання:

Спеціальність:

- 1.
- 2.
- 3.

*Методистами прошу призначити:*

*Керівником групи прошу призначити:*

Декан \_\_\_\_\_

(підпис)

\_\_\_\_\_

(прізвище, ініціали)

Ректору (декану факультету/ директору  
інституту)  
Уманського державного педагогічного  
університету імені Павла Тичини

Директора \_\_\_\_\_

(назва закладу)

Іванова Івана Івановича

### КЛОПОТАННЯ

Прошу направити здобувача(ку) вищої освіти факультету / інституту

\_\_\_\_\_ (прізвище, ім'я, по батькові)

проходження практики з \_\_\_\_\_ по \_\_\_\_\_ року на базі

\_\_\_\_\_ (назва закладу)

Керівництво від бази практики гарантує:

1. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.
2. Створити необхідні умови для виконання здобувачами вищої освіти програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.
3. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної роботи па кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобуванні вищої освіти протягом проходження практики безпечних методів праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.
4. Надати здобувачам вищої освіти і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.
5. Під час практики здобувачі вищої освіти виконують всі правила внутрішнього розпорядку. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.
6. Після закінчення практики дати характеристику (відгук) про кожного здобування вищої освіти, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.
7. Практику здобувачі вищої освіти проходять на безоплатній основі.

Дата

Директор закладу \_\_\_\_\_

## ІНДИВІДУАЛЬНА КАРТКА РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Анкетні дані

Прізвище, ім'я дитини \_\_\_\_\_

Дата обстеження: \_\_\_\_\_. \_\_\_\_\_. 20\_\_\_\_ р.

Вік дитини \_\_\_\_\_

Діагноз районної (міської) ПМПК \_\_\_\_\_

Антропометричні дані<sup>1</sup>

Зріст \_\_\_\_\_

Вага \_\_\_\_\_

Соматичний стан дитини \_\_\_\_\_

Родинне навчання та виховання

Увага до дитини з боку батьків (достатня, недостатня, відсутня) \_\_\_\_\_

Оцінка батьками стану мовленнєвого та психофізичного розвитку дошкільника (адекватна, занижена, завищена) \_\_\_\_\_

Прагнення до співпраці зі спеціалістами ДНЗ (ініціативність, пасивність, байдужість) (бажання виконувати домашні завдання з дитиною, дослухатися методичних порад) \_\_\_\_\_

Дитина і родина (малюнок сім'ї, розповідь про свою родину) \_\_\_\_\_

Дані спостереженьІгрова діяльність дитини:

- Наявність інтересу до іграшок, ігрові вподобання \_\_\_\_\_
- Адекватність вибору іграшок \_\_\_\_\_
- Вміння відтворювати у грі ряд послідовних дій \_\_\_\_\_
- Наявність вольових зусиль (чи доводить гру до кінця) \_\_\_\_\_
- супроводження гри мовленням (активно використовує, рідко, не використовує взагалі, володіє навичками діалогу) \_\_\_\_\_
- характер ігрової діяльності дитини (маніпулювання з предметами, ігри з уявними предметами, конструктивні, сюжетно-рольові ігри) \_\_\_\_\_

Поведінка та емоційно-особистісна сфера:

- ступінь комунікабельності \_\_\_\_\_
- особливості поведінки \_\_\_\_\_
- адекватність емоційних реакцій, їх стійкість \_\_\_\_\_
- міжособистісні стосунки (з дорослими, однолітками, адаптація в колективі) \_\_\_\_\_
- рухливість, ініціативність \_\_\_\_\_
- становлення предметно-практичної, зображувальної, конструктивної діяльності \_\_\_\_\_
- сформованість цілеспрямованої діяльності \_\_\_\_\_

- мотиваційний компонент діяльності (у взаємодії з оточуючими, у процесі занять, ігрової, мовленнєвої діяльності, лідерство) \_\_\_\_\_
- реакція на нерозуміння дорослими (замикається, плаче, поводить себе агресивно) \_\_\_\_\_
- здатність до наслідування \_\_\_\_\_

### Обстеження моторної функції<sup>2</sup>

Загальна моторика (вправи виконує, невиконує, виконує з труднощами):

- ходьба \_\_\_\_\_ біг \_\_\_\_\_
- повороти \_\_\_\_\_
- нахили \_\_\_\_\_
- присідання \_\_\_\_\_
- стрибки \_\_\_\_\_
- кочення \_\_\_\_\_
- метання \_\_\_\_\_
- кидання \_\_\_\_\_
- ловіння \_\_\_\_\_
- повзання \_\_\_\_\_
- лазіння \_\_\_\_\_

Мімічна моторика (вправи виконує, не виконує, виконує з труднощами):

- губи \_\_\_\_\_
- щоки \_\_\_\_\_
- ніс \_\_\_\_\_, очі \_\_\_\_\_
- лоб \_\_\_\_\_

Ручна моторика (вправи виконує, невиконує, виконує з труднощами) \_\_\_\_\_

Пальчикова моторика:

- виконання вправ (вправи виконує, невиконує, виконує з труднощами) \_\_\_\_\_
- маніпулювання дрібними предметами \_\_\_\_\_

Загальні показники:

- правильність, точність, чіткість, стійкість, пружність, гнучкість, сила \_\_\_\_\_
- диференційованість, симетричність, ритмічність, втомлюваність \_\_\_\_\_
- темп (нормальний, уповільнений, прискорений) \_\_\_\_\_
- координованість (правильна, уповільнена, відсутня) \_\_\_\_\_
- рівновага (наявна, відсутня) \_\_\_\_\_
- переключення (своєчасне, уповільнене, відсутнє) \_\_\_\_\_
- наявність синкінезів та насильницьких рухів \_\_\_\_\_
- обсяг (повний, неповний) \_\_\_\_\_
- самостійність виконання (повна, з допомогою) \_\_\_\_\_
- латеральність і міжпівкульна організація \_\_\_\_\_

### Дослідження стану когнітивного розвитку<sup>3</sup>

#### **Сприймання**

Зорове сприймання:

- предметний гнозис \_\_\_\_\_
- кольоровий гнозис \_\_\_\_\_
- розрізнення основних геометричних форм \_\_\_\_\_
- сприймання величини \_\_\_\_\_
- оптико-просторовий гнозис \_\_\_\_\_

<sup>2</sup>Заповнюється вихователями сумісно з інструктором із фізичної культури.

<sup>3</sup>Заповнюється вчителем-логопедом сумісно з практичним психологом.

Слухове сприймання:

- слухо-просторове сприймання \_\_\_\_\_
- тактильне сприймання \_\_\_\_\_

**Увага**

Зорова \_\_\_\_\_

Слухова \_\_\_\_\_

**Пам'ять**

Зорова \_\_\_\_\_

Слухова \_\_\_\_\_

**Мислення**

Мисленнєві операції:

- аналізу \_\_\_\_\_
- синтезу \_\_\_\_\_
- порівняння \_\_\_\_\_
- узагальнення \_\_\_\_\_

Співвіднесення величини, форми та кольору предметів \_\_\_\_\_

Вміння встановлювати предметно-логічні зв'язки \_\_\_\_\_

Розумова працездатність (втомлюваність, виснажуваність, здатність переключення з одного завдання на інше) \_\_\_\_\_

**Праксис**

Конструктивний \_\_\_\_\_

Динамічний \_\_\_\_\_

**ВИСНОВКИ**

Спосіб вирішення дитиною поставленого завдання (діє цілеспрямовано, звертається за допомогою чи намагається подолати виниклі утруднення самостійно) \_\_\_\_\_

Рівні допомоги, необхідні дошкільнику (пояснення, вказівка, повторення інструкції, навідні питання, наочний зразок дій) \_\_\_\_\_

Запас уявлень дитини про оточуючий світ, можливості усвідомлення своєї статевої приналежності \_\_\_\_\_

Наявність і рівень інтересу до виконання завдань \_\_\_\_\_

Спостережливість, допитливість, стійкість уваги, пам'яті, втомлюваність, вміння переключатися на інший вид діяльності, критичність в оцінюванні своїх результатів \_\_\_\_\_

Рівень розуміння дитиною просторових, часових, розмірових понять \_\_\_\_\_

Особливості навченості дитини (як дитина засвоює навчальний матеріал, оволодіває відповідними вміннями і навичками (швидко, повільно, з труднощами, глибоко).

## План занять у підгрупах.

План занять у \_\_\_\_ підгрупі на 20\_\_ / 20\_\_ навч. рік

Тема: \_\_\_\_\_

Мета: \_\_\_\_\_

Обладнання: \_\_\_\_\_

Мовленнєвий матеріал: \_\_\_\_\_

Основні етапи заняття: \_\_\_\_\_

Учитель-логопед \_\_\_\_\_

(прізвище, ініціали)

План взаємодії вчителя-логопеда  
з учасниками корекційно-педагогічного процесу

Заходи	Строки	Виконавці
<i>Організаційно-педагогічні заходи</i>		
Обстеження дітей ПМПК	квітень – травень	завідувач ДНЗ, учитель-логопед, практичний психолог, медсестра
Комплектування груп згідно логопедичного висновку та віку	квітень – травень	завідувач ДНЗ, учитель-логопед, практичний психолог
Заповнення зошита взаємозв'язку з батьками	вересень	батьки (при потребі з допомогою учителя-логопеда, практичного психолога)
Складання річного перспективного плану корекційно-розвивальної роботи	вересень	учитель-логопед, практичний психолог, вихователі, інструктор з фізичної культури, музкерівник
Проведення семінарів, майстер-класів, методоб'єднань, педагогічних майстерень тощо	протягом року	учитель-логопед, практичний психолог
Виставки новинок навчально-методичної та науково-теоретичної логопсихологічної літератури, ігор і посібників	щоквартально	учитель-логопед, практичний психолог
Оформлення інформаційних стендів для батьків, папок-пересувок	щомісячно	учитель-логопед, вихователі, практичний психолог
<i>Спільна корекційно-розвивальна педагогічна діяльність</i>		
Обстеження психофізичного розвитку дітей	вересень, квітень – травень	учитель-логопед, вихователі, практичний психолог, інструктор з фізичної культури, медсестра
Узгодження тематичних календарних планів логокорекційної роботи	вересень	учитель-логопед, практичний психолог, вихователі, інструктор з фізичної культури, музкерівник

## Структура логопедичного заняття

*Корекційна-спрямованість заняття. Тема заняття. Мета заняття.*

*Хід заняття*

1. Включення завдань, що розраховані за впливом на декілька аналізаторів:

артикуляційна гімнастика, вправи для розвитку мовленнєвого дихання, вміння слухати (слухове сприймання), розглядання малюнків (зорове сприймання)

2. Зміна видів діяльності підготовлена ігрова ситуація артикуляційні вправи завдання для розвитку усного мовлення.

3. Доступність та чіткість інструкцій, ефективна допомога логопеда.

4. Використання вправ для розвитку загальної та дрібної моторики.

5. Особистість логопеда:

- володіння методами та прийомами корекційного впливу
- систематичність, послідовність у педагогічній роботі
- наочність, доступність прийомів педагогічного впливу
- індивідуальний та диференційований підхід до учнів(дітей)
- зв'язок нового матеріалу з вивченим раніше
- актуалізація опорних знань
- естетичність наочних посібників та дидактичного матеріалу
- організація самостійної роботи дітей

5. Майстерність педагогічного спілкування (добір різноманітних засобів і прийомів для заняття в цілому і для кожного його етапу, що забезпечить активну роботу дітей відповідно до вікових можливостей)

6. Створення оптимального психологічного режиму на занятті

- атмосфера доброзичливості, довіри
- всебічне заохочення пізнавальних зусиль дітей
- виховна спрямованість заняття

7. Елементи творчості, що заслуговують вивчення та застосування в практику роботи інших вчителів-логопедів

Темп ведення заняття, емоційний фон на занятті

Ступінь досягнення мети та задач заняття

Логічна послідовність та взаємозв'язок всіх етапів заняття

Відповідність мовного матеріалу змісту програми та вікові дитини

12. Наявність конспекту заняття, ступінь його засвоєння

13. Інструкції та допомога вчителя-логопеда

14. Результативність заняття (висновки про діяльність)

15. Недоліки заняття

16. Діагностика причин

17. Пропозиції по усуненню недоліку